

KÜLTÜREL TURİZM UZMANI RAPORU

Proje Adı: Istranca / Yıldız-Sakar'da Arkeolojik ve Tarihi Objelere Dayalı Ortak Kültürel Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi

Giriş

Bu raporda, çalışmanın kapsamı açıklanmıştır. Çalışmanın kapsamı, Istranca bölgesini kapsamaktadır. Bu nedenle öncelikle bölge aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır. Ardından Trakya ve Istranca bölgelerinde antik çağlara ait bulgular ve arkeolojik objeler tanımlanmıştır. Ayrıca kültür turizmi genel anlamda tanımlanarak bölgedeki kültür turizmi potansiyeli sunulmaktadır.

Istranca Bölgesi

Tarihi ve coğrafi konum alanı, Istranca'yı çok zengin ve sürdürülebilir bir kültürel geleneğe dönüştüren temel faktörlerdir. MÖ 1. binyılın ortasındaki Istranca, MS 45 yılında Roma İmparatorluğu tarafından ilhak edilinceye kadar birkaç Trakya krallığının bir parçasını oluşturan Trakya kabileleri tarafından işgal edilmiştir. Orta Çağ'da bölge, 14. yüzyılın sonlarında Osmanlı Türkleri tarafından fethedilene kadar. Bizans ve Bulgar İmparatorluklarının arasında paylaşılıyordu.

1878 yılında Bulgaristan'ın Kurtuluşundan sonra, Istranca, Osmanlı İmparatorluğu'nda kalmıştır. Bu, yerel Bulgar nüfusu tarafından 1903 İinden-Preobrazhenie Ayaklanması sonucunu doğurmuştur. Balkan Savaşı'na dayanan 1912'de, Bulgaristan'a özgü çeşitli medeniyetler ve folklor gelenekleri tarafından önemli bir kültürel miras bırakmıştır.

Istranca dağlarının topraklarının çalışmasının kapsamı, çoğunlukla Çatalca bölgesinde doğuya ve Karadeniz'e kadar uzanan Saray ilçesinden başlayıp, Kırklareli ilçesine Vize, Pınarhisar, Demirköy ve Kofçaz gibi belediyelerin kuzey bölgelerine kadar uzanmaktadır. Kırklareli'nin Lüleburgaz ve Babaeski gibi diğer ilçeleri, Istranca Dağı'nda bulunan ancak aslında Ergene adı verilen başka bir bölgeye ait olan kıtlıkların küçük bir sınırına sahiptir. Istranca Sıradağları, Türk Trakya'nın baskın fiziki özelliği olup, Mahya olarak adlandırılan zirvesi, 1031 metre yüksekliğe ulaşmaktadır. Güneybatı tarafında Istranca Dağı kısa tepelerden oluşmaktadır.

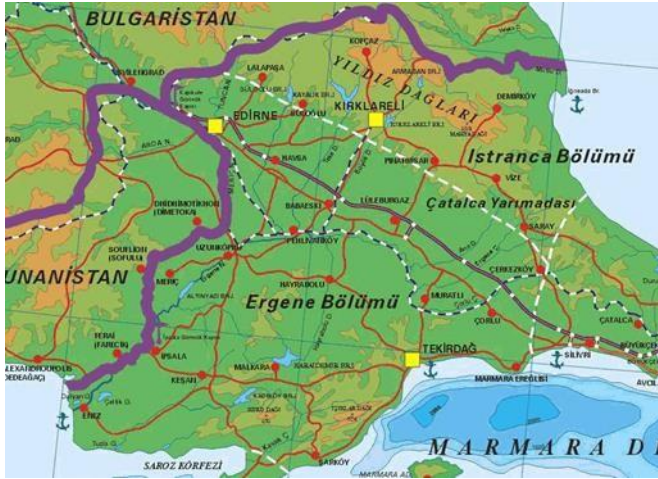

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

Bu araştırmanın alanı, Kırklareli belediyesi ve ilçelerini kapsamaktadır, çünkü bu projenin her bir belediye için (projenin bölgesini kapsayacak şekilde) bir amacı, kendi topraklarında yer alan en perspektif alanlar için öneriler geliştirecektir. Bu nedenle bu raporda, Istanca'daki(Istanca) arkeolojik anıtların, turist potansiyeline sahip arkeolojik anıtların seçiminde ortak kriterler geliştirdiği ve seçilen eserler için genel dokümantasyon yöntemi uygulanmıştır.

Bu raporda, tümülüs, dolmen, höyük, kale kalıntıları, nekropol, eski yerleşimler, kült alanları gibi arkeolojik buluntuların genel tasvirleri araştırmaya dahil edilmiştir. Daha sonra çalışma alanındaki bu arkeolojik objeler tek tek verilecektir. İstenilen bölge olarak adlandırılan bölge içerisinde elde edilen tüm arkeolojik objeler buldukları yere göre sunulacaktır. Kırklareli merkezi, Kofçaz, Pınarhisar, Vize, Demirköy ilçeleri ve sınırları, Lalapaşa ve Süloğlu ilçeleri ve çevre alanları sırayla ele alınacaktır. Bu yerler özellikle turist bakış açısından değerlendirilecektir. Turistik değerlendirme açısından, taşımayı, altyapıya olan yakınlığı ve projede önceden belirlenmiş olan bilgi bulundurmaya eleştirmek mümkündür. (Bu kriterleri geliştirirken; sitenin çekiciliği, sitenin anıtın korunması, altyapısına yakınlık, konuyla ilgili bilgi düzeyi vb. göz önünde bulundurulacaktır).

Trakya, Türkiye'de tümülüs tipi mezar yoğunluğu en fazla olduğu bölgeler arasındadır. Antik, Roma, Bizans ve Türk uygarlıklarının ve tarihi olayların önemli yerleşim yerlerinde bulunan Trakya bölgesi, kültürlerin, Küçük Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan coğrafi yapıyla bulunduğu, geliştiği ve geliştiği bir merkez haline gelmiştir. Trakya'dan Anadolu'ya, Anadolu'dan Trakya'ya, çok sınırlı veya Trakya'da geçen aşiretlerin ve medeniyetlerin arkeolojik izlerini görmek mümkündür. Aramaların arkeolojik izlerinin başında, tümülüs ve tümülüsün ataları olarak tarif eden dolmenleri görmek mümkündür. Yunan ve Roma dünyasında thetumulus tipi gömme geleneği oldukça yaygındır. Ancak bu gömü geleneği sadece Yunan ve Roma dünyalarında kullanılmamaktadır. Bu gelenek, yapay mezarlar şeklinde, M.Ö. III. Kafkasya, Balkanlar ve Orta

EUROPEAN UNION

Asya'da birçok kabile tarafından da kullanılmıştır.

Doğu Trakya'da, tümülüsler özellikle Edirne-Kırklareli-Pınarhisar-Vize- Saray yolunda ve çevresinde bozkırlarla birleştiği yerlerde bulunan tümülüsleri kapsamaktadır. Bazılarının, İstirancalar'a paralel Ergene'ye ya da bu vadilerin kenarlarındaki tepelere inen nehirlerin vadilerinde olduğu görülmektedir. Höyük yoğunluğu açısından en önemli merkezler arasında Kırklareli, Vize İlçesi ve çevresindeki köyler bulunmaktadır.

Edirne ili, Süloğlu İlçesi çevresindeki Küküler Köyü ile Lalapaşa İlçesi ve çevresi çevresindeki köylerin Erken Demir Çağı'ndan Roma Dönemi'ne kadar uzanan kronolojik çeşitliliği gösteren bir alandır. Edirne ili, Süloğlu İlçesi çevresindeki Küküler Köyü ile Lalapaşa İlçesi ve çevresi çevresindeki köylerin Erken Demir Çağı'ndan Roma Dönemi'ne kadar uzanan kronolojik çeşitliliği gösteren bir alandır.

Trakya'daki tümülüsler Erken Demir Çağı ile bir araya gelmiştir. (M.Ö. II ve sonları) İlk yüzyılın başlangıcı Balkanlar'ın arkeoloji literatüründe Erken Demir Çağı olarak bilinir. Erken Demir Çağı göçleriyle bölgeye gelen Trakya kabilelerinin tümülüslerinde kullanılan iki ana mezar türü vardır. Bu mezar türlerinin ilki, dolmen olan tümülüslerdir. Taşlı tepe olarak da bilinen ikinci tip, Orta Asya, Avrupa ve Kafkasya dönemlerinde sıkça rastlanan küçük bir tümülüs olarak görülmektedir. Balkanlardaki bu iki mezar türü M.Ö. VIII-VII. yüzyıl ve hatta Klasik ve Helenistik dönemlerde bu tümülüslere ikincil gömüler yapılmış ve kazılar yapılmıştır.

M.Ö. 5. yüzyılda, Yunan etkileri Trakya'da artmaya başlamıştır. Eski kaynaklarda sık sık, Trakya kabilelerinin hemen güneyindeki Yunan uygarlığı ile yakın temas halinde oldukları belirtilmektedir. Eski gelenekler, kısmen de olsa, o dönemde tümülüslerin gömülerinde kullanılmaya devam etmektedir. Ancak mezarlarda görülen mimari ve mezar ritüellerinde görülen uygulamalar daha karmaşık ve çeşitli hale gelmiştir.

Trakya'da, tümülüslerde yeni bir oluşum Geç Demir Çağı ile görülmeye başlamaktadır. Aristokrasinin gömülmesinde, tümülüslerle kaplı odacıklar ortaya çıktı. Bunlar Trakya'nın etkileyici ve etkileyici mezar anıtlarıdır.

Trakya mezarları mimari çeşitliliği ve anıtların zenginliği ile oldukça dikkat çekicidir. Eski ustaların başarıları stil olarak devam ettirmiş ve yerel ihtiyaçlara uyarlanmıştır. Trakya tümülüslerindeki mezarların yüksek kaliteli işçiliğe ve dekorasyona sahip olması, bu anıtları inşa eden ustaların, Anadolu ve Yunanistan'daki okullarla eğitildiğini veya bireysel olarak ilgili olduğunu göstermiştir. Bölgede yapılan kazılardan, Roma döneminde tümülüs tipi mezar anıtlarının kullanımının devam ettiği anlaşılmaktadır. (Şahin Yıldırım, 2012, Doğu Trakyada Mezar Tepelerinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi).

EUROPEAN UNION

Trakyalılar

Herodot "Hintlilerden sonra en kalabalık olanlar Trakya'lılardır. Birtek adamın komutasında ya da tek iradeyle hareket etseler, hiç yenilmez ve bence, ulusların en güçlüsü ve en kalabalığı olurlardı" demektedir. Traklar için iş görmemek kibarlıktır. Toprakta çalışmak şerefsizlik ve aşağılıktır" der.

Traklar çeşitli kabileler halinde yaşamışlar ve hiçbir zaman bir birlik oluşturamamışlardır. Türkiye Trakyasında yaşayan en önemli iki Trak kabilesi vardır. Bunlardan biri Ast'lar bir diğeri de Odyris'lerdir. Ast'lar Istranca Dağları'nın eteklerinde oturan büyük bir kabileydi. En önemli merkezlerinden biri Byzye kentiydi. Bu gün bu kent Kırklareli ilinin Vize ilçesidir. Odyris'ler Trakyada yaşayan en büyük ve en önemli kabiledir. Bu günkü Tekirdağ sahil kesimi ile İpsala sınır kapısının batısına kadar olan bölgede yaşamaktaydılar (<http://www.ganos.org/trakya.html>).

Astlar

Ast'lar Istranca Dağları'nın eteklerinde oturan büyük bir kabileydi. En önemli merkezlerinden biri Byzye kentiydi. Bu gün bu kent Kırklareli ilinin Vize ilçesidir. Odyris'ler Trakyada yaşayan en büyük ve en önemli kabile olmasına rağmen çok fazla bilgiye erişilememektedir. Yunan Mitolojisinde Kaynak Perisinin adı da Byzia"dır.

Odrisler

Odris Krallığı, M.Ö. 5. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl arasında var olan 40'tan fazla Trakya aşireti ve 22 krallıktan oluşan bir devlet birliğiydi.

Krallığın başkenti olmadığı söylenir, fakat birlikler arasında krallığın dönüşümlü olarak taşındığı söylenebilir. Krallığın paraları üzerinde yer alan resime göre Edirne Olabileceği de söylenmektedir.

CotysI tarafından yapılmış olduğuna inanılan bir başka kraliyet ikametgahı (MÖ 383-358), Starosel köyündedir. M.Ö. 315'te ise Seuthopolis bir başkent olarak inşa edilmiştir. Erken dönemde başkent Vize idi. Krallık ayrıldı ve Kabyle MÖ 4. yüzyılın sonuna kadar ortak bir başkentti. Odrisliler (Odrysaee veya Odrusai), Hebrus nehrinin ovalarında yaşayan en güçlü Trakyalı kabilelerden biridir.

Bu kabile, Güneydoğu Bulgaristan, Kuzeydoğu Yunanistan ve Avrupa Türkiye arasındaki modern sınır bölgesinde, Edirne şehrinin etrafında yer almıştır. Herodotus, Odrysae'den bahseden ilk yazardır (<http://www.wiki-zero>).

Megalitik Kültürü

Megalitik kültür geniş bir alana yayılmıştır ve hem zaman hem de mekanda çeşitli tezahürlerine rağmen, yapısal ve yapıcı ilkeler açısından dikkate değer benzerlikler vardır. Batı Avrupa

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

megalitik yapıları Neolitik ve Kalkolitik dönemlere tarihlenirken, Asya'dan olanlar Tunç Çağı'na atanmaktadır; Balkanlar'dakiler ise Erken Demir'e kadar uzanırlar ve Hellenistik ya da Roma çağı boyunca bazı Kuzey Afrika anıtları da inşa edilmiştir.

Balkanlar'da, megalitik anıtlar yarımada'nın güneydoğu kesimleriyle sınırlıdır ve Trakya kültürüne kategorik olarak bağlanmıştır. Trakya megalitik kültürü bilim adamlarına göre, anıtlar genellikle Sakar, Istranca ve Doğu Rodop Dağlarındaki en büyük konsantrasyonlarla Güneydoğu Trakyası olarak algılananlarla örtüşen bir bölgede bulunmaktadır. Bu grubun en yaygın üyeleri - dolmenler ve kaya mezarları - mezar ritüelleriyle ilişkilendirilmiştir. Her üç dağ bölgesinde de dolmenler bulunurken, kaya mezarları çoğunlukla Doğu Rodoplarla sınırlıdır.

Tümülüs

Tümülüs, en basit tanımıyla mezarların bulunduğu yerde insanlar tarafından inşa edilen en küçük höyüktür. Kırklareli ilinde 92 adedi bugüne kadar kaydedilmiş ve korunmuştur. Bununla birlikte, çeşitli zamanlarda yapılan yüzey araştırmaları sonucu bu sayı, küçük boyutlu Tümülüslerle birlikte 200'den fazla sayıya ulaşmıştır. Kırklareli tümülüsü, Tunç Çağı'nın sonundan (MÖ 14.-13. Yüzyıldan) M.Ö. 3. yüzyılın başlarına kadar uzanmaktadır. Babaeski, Demirköy, Kofçaz ve Pınarhisar ilçeleri sınırları içinde çok sayıda tümülüs vardır. Tümülüslerin Doğu Trakya'da yoğunlaştığı bölge Vize ve yakın çevresidir. Vize ve bağlı köylerde 40'ın üzerinde tümülüs sayılmıştır.

Bazıları anıtsaldır, bazıları ise küçüktür, ancak hepsi tümülüstür. Trakya'daki en erken tümülüs, MÖ 1300 yılına tarihlenen Kırklareli'nde de bulunan Taşlıbayır Tümülüsü'dür. Kırklareli ve Edirne çevresinde inşa edilen anıtsal mezar türleri de Dolmen denilen büyük taşları bir araya getirip devasa taşlarla kaplanmıştır. Bu mezar türlerinin ilk örnekleri Traklılara aittir. Dolmen tipi mezarlar daha sonra terk edilmiş ve tümülüs geleneği Roma döneminin sonuna kadar devam etmiştir (MS 395). Traklılar, atlarına büyük önem verdikleri için ölü atlarıyla birlikte yan yana gömülmüş ve üzerlerine konan topraklar bu tümülüsleri oluşturmuştur. Traklin'in atının yakıldığı, genellikle ölümler için açılan deliğin önünde yuvarlak bir çukur bulunmuştur. Yanan çukurda, dövülmüş hayvan kemikleri ve büyük test parçaları bulunmuştur. Kemikli hayvanlar buzağı, koyun, keçi ve tavuktur. Daha sonra toprak bu mezar üzerinde yığılmış ve bir tümülüs oluşmuştur (<http://www.ganos.org/trakya.html>).

En Önemlileri;

Merkez; Eriklice Tumulus, Tumulus Tumulus, Double Tumuli (2 parça), Kermedenler

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

Tumulus, Skopje Tumulus, Dokuzhöyük Tumuli (8 parça)

Demirköy; Five Tumuli, Tumulus Tumuli

Kofcaz; Tumulus Tumulus

Pınarhisar; Haydarbaba Tumulus, Bağlar Tumulus, Pınaralı Tumulus (3 parça), İslambeyli Tumulus

Vize; Kıyıköy Vezirtepe Tumulus, Antepe Tumulus, Kadıköy Tumulus, Kanaltepelere Tumulus, Kaptanate Tumulus, Kocatepe Tumulus, Çakilli Tumulus, Archer Tumulus, Akıncılar Tumulus, Çavuşköy Tumulus, Kocatepe Tumulus, Kaynarca Tumulus, Yarıktepe Tumulus, Üçtepe Tumulus I, Üçtepe Tumulus II, Üçtepe Tumulus II A Tumulus Tumulus, A Tumulus Tumulus, Kubantepe Tumulus, Anomalous Tumulus, Pomak Hasan Tumulus, Hasbuğalı Tumulus, Tumulus in Tugay, Tepe Çayırı Tumulus, Varlıktepe Tumulus, Ömertepe Tumulus, Çiftliktepe Tumulus, Reco Tumulus Tumulus, Kıyıköy Tumulus I, Kıyıköy Tumulus I, Kıyıköy Tumulus.

Dolmenler

Trakya'da görülen tümülüslerin en erken evresi sayılan dolmenler genellikle Kırklareli'nin kuzey-kuzeybatı dağ yamaçlarında ve bu yamaçların yakınındaki ovaların eteklerinde yer almaktadır. Dolmenler, sade düz taşlardan yapılmış basit mezar taşlarıdır. Şimdiye kadar, Edirne'nin Lalapaşa ilçesinin merkezinden Kırklareli'nin Demirköy ilçesine ulaştığı tespit edilen dolmenlerin Erken Demir Çağı'nda (1300-800) kullanıldığı anlaşılmıştır. (M.Ö). Bu anıtsal yapıların bir kısmı Kofcaz, Dereköy, Kadıköy, Kula, Geçitağzı, Kapaklı ve Düzorman civarında yer almaktadır. Koczak İlçesi sınırları içerisinde çok sayıda dolmen yer almaktadır.

Menhirler (Taş anıtlar)

Megalitik (büyük taş) anıtsal bir mezar taşıdır. Kırklareli ve çevresi Erken Demir Çağı'ndadır. Kırklareli Merkez, Erikler, Değirmencik, Ahmetçe köyleri ve Lüleburgaz ilçelerinde ortalama 3 metre yüksekliğindeki çarpıcı örnekler görülmektedir.

Höyükler

Kırklareli, Tilkiburnu, Helvacı Şaban ve Koyunbaba Höyükleri de kazı çalışmaları halen devam eden Kırklareli Aşağıpınar ve Kanlıgeçit yerleşimlerinin yanı sıra incelenmiştir. Düz yerleşim alanlarına ek olarak, çeşitli mağaralarda tarih öncesi zamanlara dayanan yerleşim izleri vardır. Bunlardan en önemlisi Kırklareli merkez ilçesine bağlı Kayalı köyü yakınındaki Bedre Mağarasıdır.

(http://www.trakya2023.com/uploads/docs/rapor/Ek_1_Trakya_Turizm_master_Plan%C4%B1_Mevcut_Durum_raporu.pdf).

Trakya'nın İlk Şehri Kanlıgeçit (MÖ 3200-2050) Kanlıgeçit Mevkii, Kırklareli şehrinin yaklaşık

EUROPEAN UNION

300 metre güneyindedir. Babaeski-Kırklareli demiryolunun yerleşiminden geçilir. 3. Bronz, Erken Tunç Çağı'na tarihlenen Kanlıgeçit, Balkanlar'da bilinen en eski kentsel yerleşim birimi ve Trakya'daki tek İTÇ yerleşmesidir. Yerleşim, bir duvar ile çevrili bir iç kale ve geniş bir alana yayılmış bir yerleşim bölgesinden oluşmaktadır. 1994 yılında Kanlıgeçit'te başlayan kazılar 2009 yılında tamamlanmış ve aynı yıl iç kale kısmı restore edilerek açık hava müzesi olarak düzenlenmiştir. M.Ö. 3200 yılında Kanlıgeçit'te başlayan yerleşim, MÖ 2400 yılına kadar Trakya ve Balkanların diğer kısımlarında da bulunan ahşap bir mimariye sahip büyük bir ahşap köy olarak varlığını sürdürmüştür.

Yerleşimin tamamen yeniden yapılandırıldığı ve ilk kez Anadolu kültürlerinin etki alanına girdiği görülmektedir. Eski binaların yapıldığı alan doldurulmuş ve yerleşim yerdeki kaleyi çevreleyen savunma duvarları tarafından bir yüksekliğe oturtulacak şekilde yerleşime getirilmiştir.

Aşağıpınar Yerleşimi

Trakya'daki en eski çiftçi köyü yerleşim yeri olan Aşağı Pınar, uygarlığın izlerini takip eden araştırmacılara devrim niteliğinde buluntular sağlayan şeyleri ortaya çıkarmıştır. Burada, medeniyetlerin Anadolu'dan Avrupa'ya yayılmasıyla ilgili çok ciddi ipuçları ortaya çıkmıştır. MÖ 10.000 yılında Anadolu'dan başlayarak, çiftçinin yerleşik yaşamı M.Ö. 6400 yılında Trakya'ya ulaşmış ve daha sonra Avrupa'ya yayılmıştır. Aşağı Pınar'da elde edilen yerleşim, Avrupa Uygarlığının ilk izlerini içermektedir. Mimarilerinin büyük çoğunluğunun kereste olduğunu tespit eden arkeologlar, kalıntıların az olduğunu ve korunmadığını belirtmektedirler. Bu sebeple, Avrupa uygarlığının tarihinin anlaşılması açısından çok geniş bir önsöze sahip olan bu yerleşimin koleksiyonunu yansıtmak için, modelleme şeklinde farklı bir sergi planı yapılmıştır. Alan açık hava müzesi olarak tasarlanmış olup, orijinaline göre modellenen yapılarda kazılmış eserler sergilenmektedir. Üç farklı alandan oluşan teşhir ünitelerinde bina modelleri, yangın hasarlı 6. tabaka neolitik ev, mankenler, mimari öğeler ve döneme yansıyan benzer öğeler yansıtılmaya çalışılmıştır.

Vize

Vize şehir merkezinde iki çok önemli höyük vardır. Çömlektepe Höyüğü'nün, Tunç Çağı başlangıcından Roma dönemine kadar kullanıldığına dair bazı kanıtlar mevcuttur. Kazılar sırasında Roma tiyatrosunun ve birçok değerli tarihi eserlerin açıldığı ortaya çıkmıştır. Antik yerleşim alanında, Roma döneminden kalan tarihi kalıntılar dikkat çekmiştir. Ayrıca bazı araştırmacılar tarafından Vize'nin yaklaşık 3 km kuzeyinde bulunan Karakoçaktepe'nin tarih

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

öncesi bir yerleşim alanı olduğu ileri sürülmektedir. Çok eski yerleşim yerlerinin varlığı, Vize ve yakın çevresi tarafından bilinmektedir.

Manastırlar

Vize Mağarası Manastırları, Vize Asmakaya mevkiinde Bizans Dönemi eserleridir. Bir dizi doğal mağaradan faydalanmış taş ustaları tarafından şekillendirilmişlerdir. Kaya mezarlarının varlığı yakın çevrede dikkat çekmektedir. Manastırın bir kısmı ahır olarak kullanılmaktadır. Aya Nikola Manastırı: Kıyıköy kasabasıdır ve Pabuçdere yolunun güney yamacında, şehirden 700 m. Bizans Dönemi (6-9. Yüzyıl), kaya manastırlarının en güzel örneklerinden biridir. Zemin katta “ayazma (ortodoks yunanlıların kutsal baharı)” kiliseleri vardır ve tepedeki rahipler için bölümler vardır. Kayalar oyularak kareye getirilen aşamalarda hücreler vardır. Kilisenin doğusunda ikinci bir giriş bulunmaktadır. 19. yılında Yunanlılar tarafından kaya galerilerinin önünde ahşap bir girişle tamamlanmış, ancak daha sonra bu bölüm kaldırılmıştır. Asmakayalar Mağara Manastırı: 9. Bizans Dönemi'ne tarihlenen, bölgenin karstik yapısında doğal mağaraların insan yapımı düzenlemeleriyle oluşmuştur. Vize Asmakayalar mevkiinde bulunan mağara manastırı, şapel, mezar şapeli, keşiş hücreleri, monolitik nefli bir kiliseden oluşmaktadır. Ne yazık ki, insanlar tarafından önemli bir yıkıma uğramıştır.

Bölgenin Kültürel Turizm Potansiyeli

Kırklareli, kültürel değerleri ve varlıkları ile kültürel turizm için önemli bir kaynaktır. Aynı şekilde, Edirne'nin kültürel değerleri de kültürel turizme katkıda bulunur.

Trakya'da görülen tümülüsün en erken evresi sayılan dolmenler genellikle Kırklareli'nin kuzey-kuzeybatı dağ yamaçlarında ve bu yamaçların yakınındaki düzlüklerin eteklerinde yer almaktadır. Bölgede örtülü bulunan kayalar olarak da anılan dolmenler, sağlam, düz, kaba taşlardan ve basit odalardan yapılmış anıt mezarlardır. Şimdiye kadar, Edirne'nin Lalapaşa ilçesinin merkezinden Kırklareli'nin Demirköy ilçesine kadar ulaştığı tespit edilen dolmenlerin Erken Demir Çağı'nda (MÖ 1300-800) kullanıldığı anlaşılmıştır. Kırklareli il sınırları içerisinde Kırklareli Müzesi'nde bugüne kadar 92 adet tümülüs tespit edilmiştir. Ancak, bu sayının küçük boyuttaki tümülüslerle 200'e yaklaştığı da dikkate değerdir. Kırklareli müzesinin 2017 yılı verileri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1. KIRKLARELİ MÜZESİ 2017 KAYNAKLARI
(kaynak: www.kirklarelikulturturizm.gov.tr)

KORUNAN ALANLAR	Arkeolojik alan	442
	Kentsel alan	3
	Tarihi alan	4
	Doğal alan	14
	TOPLAM	463
ANIT ESER	Askeri Yapı	16
	Dini ve kültürel yapı	204
	İdari yapı	68
	Sivil Mimari	190
	Endüstriyel yapı	2
	TOPLAM	480
ESER	Arkeolojik eser	2.900
	Etnografik eser	958
	Sikke	3.033
	Mühür ve Mühür baskısı	41
	TOPLAM	6.932
ZİYARETÇİ	Yerli	10.669
	Yabancı	138
	TOPLAM	10.807

Kültür turizmi, doğal ve tarihi kültürel varlıkları, kültürel olayları, çağdaş sanat eserlerini ve diğer kültürel olguları turistik bir ürün biçiminde turistlerin hizmetine sunan bir turizm anlayışıdır (Pekin, 2011: 151). Bu anlamda kültür turizmi, sektörü çeşitlendirmek ve tüm yıl boyunca turizmi yaymak için önemli bir turizm türüdür. Bir ülkenin kültürünün (özellikle arkeolojik alanlarının) belirli yönlerini tecrübe etmek için ziyarette bulunan kültür turistlerinin Kırklareli ve Edirne'deki tümülüsleri ziyaret etmelerinin sağlanması önemlidir.

Türkiye zengin arkeolojik mirasıyla da ön plana çıkmaktadır. Efes, Hierapolis, Aspendos gibi arkeolojik alanlar her yıl çok sayıda ziyaretçi çekmektedir. Ancak özellikle Trakya bölgesindeki arkeolojik alanlar için kültür turizmi gelişimi daha yavaş olmuştur. Ekonomik iyileştirmeler ve ortak projeler sayesinde bölge, kültürel turizmin gelişiminden önemli yararlar sağlayabilir. Çünkü Trakya bölgesi çok fazla kaynak ve arkeolojik mirasa sahiptir. Bu anlamda bölgeye çekilmesi planlanan kültür turistleri, bölgede yer alan tesis ve oda sayıları da gelecekte artırılabilir.

Bölgedeki (Kırklareli ve Edirne) tesis, oda ve yatakların mevcut durumu aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 2. Trakya Bölgesi (Kırklareli ve Edirne illeri) Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri - 2017

(kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Turizm İstatistikleri)

	Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Türkiye Toplam	1051	122228	263033	3771	446228	935286
Toplam	11	992	2046	31	1536	3017
Kırklareli	8	878	1782	6	371	737
Edirne	3	114	264	25	1165	2280

“Bu yayın Avrupa Birliđi'nin yardımı ile CBR5.5.1.22.166 No'lu Interreg-IPA CBC Bulgaristan-Türkiye Programı aracılığıyla üretilmiştir.

Bu yayının içeriği, danışman firma ELELE GAYRİMENKUL GELİşTİRME LTD.ŐTİ. tarafından görevlendirilen Gül Nihan Güven Yeřildađ uzmanının sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Avrupa Birliđi'nin görüşlerini yansıtmaz.”